

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายใน สถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการวิจัย
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. การดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
และครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน

สมมติฐานการวิจัย

บุคลากรที่มีสถานภาพตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความเห็น
ต่อการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาหนองคาย เขต 1 แตกต่างกัน

การดำเนินการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ปีการศึกษา 2549 มีบุคลากร จำนวน 2,997 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา 260 คน และครูผู้สอน 2,737 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 415 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 78 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์ ผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 30 และครูผู้สอน จำนวน 337 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจาก การใช้ตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 40) สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ให้แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพตำแหน่งหน้าที่ที่ตั้งของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยจัดทำคำถามแบบตรวจสอบรายการครอบคลุมกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการนิเทศ การวางแผนการนิเทศและการจัดทำโครงการ การสร้างสื่อและเครื่องมือ การดำเนินงานการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

2. ขอนหนังสืออนุญาตจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ถึงผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ส่งแบบสอบถาม โดยเดินทางไปด้วยตนเอง
4. การจัดเก็บแบบสอบถาม หลังส่งแบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัยถึงกลุ่มตัวอย่างประมาณ 20 วัน ผู้ศึกษาวิจัยจึงติดต่อขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
5. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทุกฉบับ กัดเอาฉบับที่มีความสมบูรณ์ จัดหมวดหมู่ตามลักษณะของตัวแปร
2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window จากแบบสอบถาม หาระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เป็นรายชื่อและรายด้าน ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ตามตัวแปร สถานภาพและขนาดของสถานศึกษา โดยการทดสอบค่า t (t -test แบบ Independent)
4. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากแบบสอบถามปลายเปิดแล้วหาความถี่นำเสนอในรูปแบบตาราง

สรุปผลการวิจัย

1. การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การวางแผนการนิเทศและการจัดทำโครงการ การดำเนินงานการนิเทศ การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการนิเทศ การสร้างสื่อและเครื่องมือ การประเมินผลการนิเทศ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการนิเทศโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ มีความตระหนักถึงความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในสถานศึกษา สํารวจข้อมูลเพื่อให้ทราบสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการของการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมให้เพื่อนครูได้รับความรู้เรื่องการนิเทศภายในสถานศึกษา เช่น อบรม ศึกษาดูงาน

1.2 ด้านการวางแผนการนิเทศและการจัดทำโครงการ โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 11 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนงานการนิเทศภายในสถานศึกษา กำหนดวัตถุประสงค์แผนงานนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ชัดเจน และมีการมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบในการนิเทศภายในสถานศึกษา

1.3 ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษามีการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อและเครื่องมือการนิเทศภายใน สถานศึกษามีการกระตุ้นให้สร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศภายใน และสถานศึกษาจัดทำทะเบียนการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน

1.4 ด้านการดำเนินงานการนิเทศ โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 10 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การชี้แจงแผนงาน/โครงการการนิเทศภายในสถานศึกษาที่จะดำเนินการให้บุคลากรในสถานศึกษาทราบทุกคน ได้มอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการนิเทศภายในสถานศึกษา และทำความเข้าใจกับคณะครูในเรื่องการนิเทศภายในสถานศึกษา เช่น การประชุมชี้แจง ส่งครูเข้าอบรม เชิญวิทยากรมาให้ความรู้

1.5 ด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การวัดผล ประเมินผล และรายงานผลครบคลุม งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารบุคลากร งานบริหารทั่วไป สถานศึกษามีการนำผลการประเมินโครงการการนิเทศภายในไปใช้ประโยชน์ แก่ไข่เรื่องที่บกพร่องและเป็นปัญหาในการดำเนินงาน และมีการเตรียมการจัดทำแผนงาน/โครงการการนิเทศภายในสถานศึกษา

ปีการศึกษาต่อไป

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน ทั้งโดยรวมและรายด้านมีระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีสถานศึกษาขนาดแตกต่างกันมีระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายใน ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวม โดยเรียงลำดับความถี่ 3 อันดับแรก พบว่า ควรให้ผู้รับผิดชอบตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศภายใน รองลงมาคือ สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินจากการนิเทศภายในไปใช้ประโยชน์ และให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานนิเทศภายใน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผู้วิจัย มีประเด็นน่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะว่า กระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนเป็นกระบวนการที่ลดช่องว่างต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานเป็นตัวเชื่อม ประสิทธิภาพในการทำงาน ให้ดำเนินไปอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่มีคุณภาพ นอกจากนั้นการนิเทศภายใน โรงเรียน ยังเป็นกระบวนการที่ผู้นิเทศภายใน โรงเรียนได้กระตุ้น ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำต่าง ๆ ตลอดทั้งให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแล้วในยุคปฏิรูปการศึกษา มีแนวคิด หลักการจัดการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่สามารถส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ดังนั้นการนิเทศภายในจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะว่าการนิเทศภายในเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนา

คุณภาพการศึกษา เป็นการสร้างความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรภายในโรงเรียนให้เกิดการพัฒนาตนเอง พัฒนาการทำงาน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างชัดเจนเป็นระบบอย่างต่อเนื่องเป็นกระบวนการ จะขาดขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งไม่ได้ ซึ่งจากความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนดังที่กล่าวมาแล้ว จึงทำให้ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไกรสวัสดิ์ แก้วคำหาญ (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาระดับการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ระดับการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของวนิดา กุลสุวรรณ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษา พบว่า ผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของศีกฤทธิ วงศ์อารีย์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างเป็นระบบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้ให้การนิเทศและครูผู้รับการนิเทศ โดยรวมและจำแนกตามสถานภาพ และครูที่ปฏิบัติงานในเขตปฏิบัติการนิเทศที่ 4 เห็นว่ามีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับมยุรี พรหมภักดี (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ใน 5 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศที่เอื้อต่อการนิเทศ ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร โรงเรียน - ครู ด้านการพัฒนาของผู้บริหารโรงเรียน ด้านพฤติกรรมครู และด้านการประเมินผล ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการครู โดยส่วนรวม และจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ขนาดโรงเรียนและประเภทโรงเรียน มีการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร โรงเรียน - ครู ด้านการพัฒนาของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการประเมินผลด้านบรรยากาศที่เอื้อต่อการนิเทศ และด้านพฤติกรรมครู เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของพัฒนาเทพ จันทรสาขา (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมุกดาหาร ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการ

ครูโดยส่วนรวม เห็นว่ามีการดำเนินการจัดสภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับขั้นตอนที่มีการดำเนินงานจากมากไปหาน้อย คือ การสร้างขวัญกำลังใจ การวางแผนการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ การสร้างความเข้าใจและการให้ความรู้ และการปฏิบัติการนิเทศ สอดคล้องกับผลการวิจัยของเข็มชาติ มหิปปโกชน์ (2542 : 136 - 139) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย พบว่า ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ โรงเรียนประถมศึกษาทุกขนาดโรงเรียน โดยส่วนรวมมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับวิชิต ชุราสี (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด มีการปฏิบัติงานการนิเทศภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน ทั้งโดยรวมและรายด้านมีระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไกรสวัสดิ์ แก้วคำหาญ (2548 : 88) ที่ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อระดับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารตามสถานภาพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการดำเนินการนิเทศภายในสูงกว่าครูผู้สอน ไม่สอดคล้องกับวิชิต ชุราสี (2546 : บทคัดย่อ) ที่ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานการ นิเทศภายในของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมและรายด้าน 7 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับคอม พรหมทอง (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการครูที่มีสถานภาพต่างกัน เห็นว่ามีปัญหาการปฏิบัติงานตาม กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ทั้งโดยภาพรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย

เขต 1 มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในร่วมกันจนประสบผลสำเร็จ มีแนวคิดต่อกระบวนการนิเทศภายในไม่แตกต่างกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีสถานศึกษาขนาดแตกต่างกัน มีระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายใน ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มงคล ทินวัฒน์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษา พบว่า ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อที่จะกำหนดจุดที่จะพัฒนา และด้านลงมือปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ระดับการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารยังไม่สามารถสร้างเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสำหรับใช้ในการนิเทศภายในได้ ดังนั้นควรมีการศึกษาหาความรู้ โดยการเข้าร่วมอบรมสัมมนาเพื่อนำความรู้มาสร้างเครื่องมือสำหรับการดำเนินการนิเทศภายในให้มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ระดับการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ด้านการติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข อยู่ในระดับมาก แต่ยังมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำรองเป็นอันดับที่ 2 ดังนั้นผู้บริหารควรมีการจัดทำสรุปผลการนิเทศภายในเพื่อแจ้งให้ครูได้ทราบและเผยแพร่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบด้วย และเป็นการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นด้วย

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นต่อระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของผู้บริหาร อยู่ในระดับต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจให้กับผู้บริหาร โดยการจัดอบรมเชิง

ปฏิบัติการ เพื่อให้ นำความรู้มาพัฒนาการดำเนินการนิเทศในเรื่องที่ดำเนินการ ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ให้อยู่ในระดับสูงขึ้น

1.4 ผู้บริหารในสถานศึกษาขนาดเล็กควรมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขอความร่วมมือเพื่อสนับสนุนแนวทางเลือกในการพัฒนา ให้มีการดำเนินการนิเทศภายในมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

1.5 ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ควรจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการนิเทศมาให้เพียงพอสำหรับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และต้องมีการพบปะพูดคุยเพื่อทำความเข้าใจกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศ เพื่อนำมาวางแผนการนิเทศให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้ถูกนิเทศอย่างแท้จริง

1.6 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ กับผู้บริหาร ในโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อให้สามารถติดตามประเมินผลการนิเทศภายใน เพื่อนำข้อมูลจากผลการนิเทศ มาสรุปผลรายงานผลการนิเทศให้ผู้บังคับบัญชาทราบ และวิเคราะห์วางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อผู้เรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อจะได้ทราบข้อมูลในเชิงลึกและเป็นจริง

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพศึกษาระดับการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยการสัมภาษณ์ และสังเกต